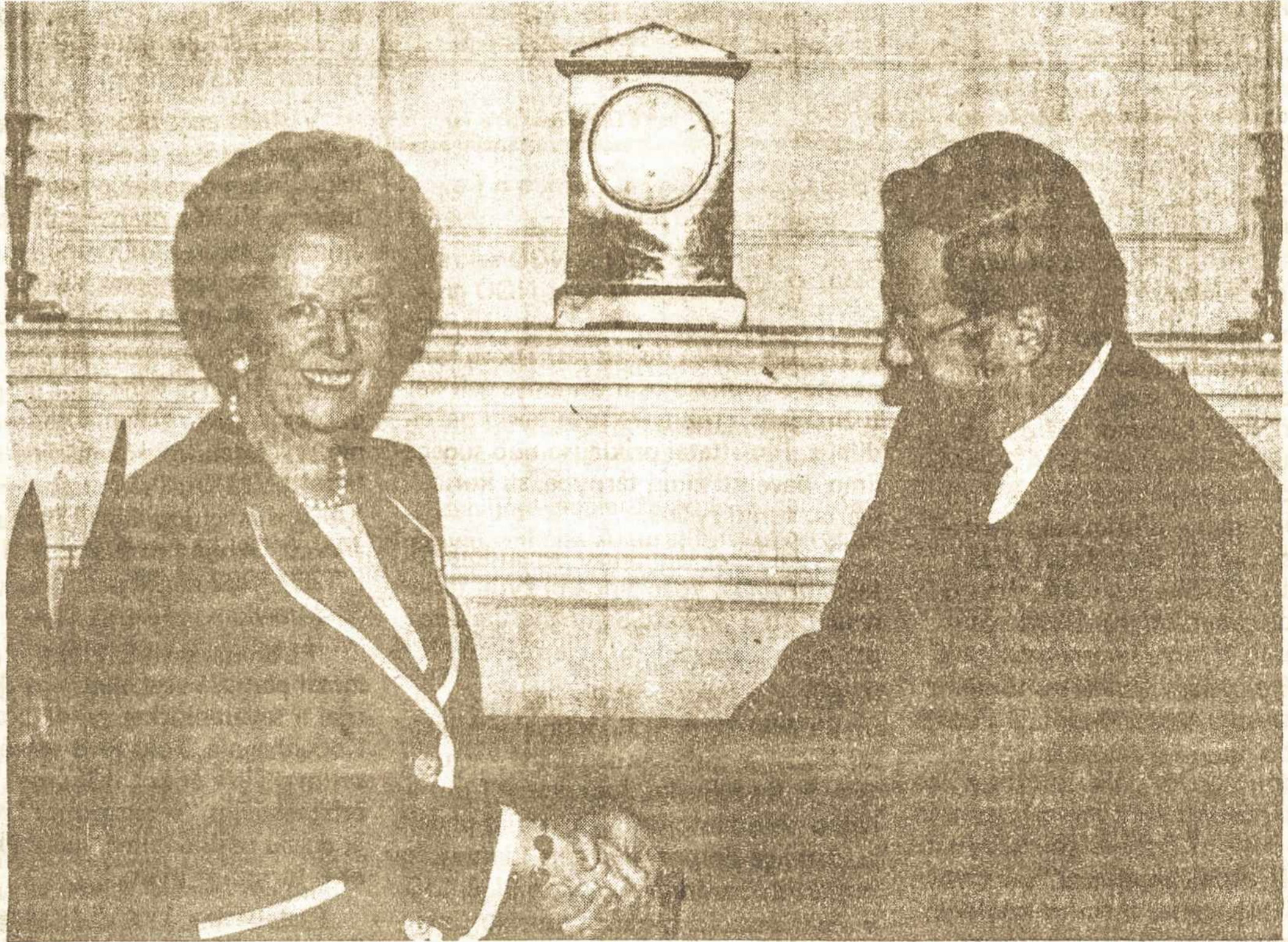

ISTORINIS SUSITIKIMAS LONDONE

Lietuvos Respublikos AT pirmininkas Vytautas Landsbergis Londone 1990.XI.13 d. susitiko su Didžiosios Britanijos ministre pirmininke Margaret Thatcher.
Nuotrauka: ELTOS

J. V. Danys

LIETUVA TARPTAUTINIAME FORUME

Lietuviai žmogaus teisių konferencijoje Kopenhagoje

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Speciali PLB grupė keturis mėnesius rinko medžiagą, ruošė ir apipavidalino memorandumą bei priedus. Visą laiką palaikė ryšius su Lietuvos įstaigomis bei asmenimis.

Apie projektą iš anksto buvo kalbėta su B. Kuzmicku, Lietuvos AT pirmininko V. Landsbergio pavaduotoju, jam lankantis Kanadoje 1990.IV.1-3 Otavoje (J.V. Danys) ir Toronte (Gabija Petrauskienė). Taip pat tartasi ir su ministere pirmininke Kazimiera Prunskiene trumpai Otavoje, o Vašingtone buvo sudaryta jai galimybė liudyti JAV Helsinkio komisijos apklausoje.

Visą laiką ryšiai buvo palaikomi ir pasikeičiama informacija su B. Kuzmic-

ko įstaiga, o mėnesį prieš konferenciją visa informacija pasiųsta Lietuvos užsienio reikalų ministerijai. Todėl PLB kvietimu į Kopenhagą atvykę Lietuvos AT deputatas Virgilijus Čepaitis ir Sąjūdžio seimo narys Alvydas Medalinskas buvo gerai susipažinę su informacija, įteikta ESBK dalyviams.

PLB išsamus, paremtas dokumentais memorandumas buvo nepalyginamai turiningesnis ir reikšmingesnis konferencijos dalyviams ir žinių tarnybai, negu VLIKo su latviais ir estais puslapiu pareiškimas, kuris buvo platinamas jau konferencijai prasidėjus. Tada visų 35 valstybių atstovai jau buvo pasakę savo kalbas, kurios, žinoma, buvo paruoštos iš anksto.

PLB memorandumą su priedais išsiuntė visoms 35-ioms valstybėms dvi savaites prieš konferencijos pradžią. Iš JAV Helsinkio komisijos tuoj pat buvo gautas paklausimas, kokiais duomenimis paremti aprašyti pašto ir ryšių suvaržymai, įskaitant visas

Lietuvos nacionalinė
M.Mažvydo biblioteka

Galima paminėti, kad žmogaus teisių konferencijai Leningrade rugsėjo pradžioje Lietuvos delegacija paprašė jiems atsiųsti 200 egz. PLB memorandumo išdaliniui Leningrade konferencijos metu.

Valstybių delegacijų lankymas

Susitikimas su delegacijų nariais konferencijos metu yra viena iš "išorinių įtaigojimo" priemonių. Tai svarbi ir iš tikrųjų reta proga žodžiu pareikšti mūsų pageidavimus ir tiesiogiai įteikti rašytą informaciją.

PLB delegacijos narės – Gabija Petrauskienė ir Gintė Damušytė kartu su Virgilijum Čepaičiu iš Lietuvos (pirmąją konferencijos savaitę), Viktoras Nakas ir Rūta Girduškaitė su Alvydu Medalinsku iš Lietuvos (paskutinę savaitę) susitiko su 20 valstybių delegacijų nariais.

Pasaulio pabaltiečių taryba (PPT), kurion šalia estų ir latvių įeina VLIKas, taip pat atliko eilę pasimatymų,

SEMANARIO MŪSŲ LIETUVA

"NOSSA LITUANIA"

Metinė prenumerata Brazilijoje: Cr\$.1.000,00
Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.
Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.
GARBĖS PRENUMERATORIUS Cr\$.3.000,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetra: Cr\$.50,00
Straipsnius ir Korespondencija Redakcija talso bei tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos bei leidėjų nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti FRANCESCO GAVĖNAS ar PETRAS RUKŠYS var

Rua Juventus, 28 Parque da Moóca - CEP 03124
São Paulo - Brasil

Diretor Responsável: VYTAUTAS BACEVIČIUS

Administrador: PETRAS RUKŠYS

Redige Equipe Editorial - Fone: 273-0338

Atskiro numerio kaina Cr\$.20,00

Į P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.

Į tolimus kraštus 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS Cr\$.2.000,00

informuodama apie bendras baltiečių problemas. Dėl skirtingų PPT ir PLB tvarkaraščių bei skirtingos organizacinės veiklos suderinti bendrus pasimatymus buvo per sunku.

Lietuvos klausimas buvo PLB išpopuliarintas jau vieną dieną prieš konferencijai prasidedant, kad Lietuvos AT prasidedant, kai Lietuvos AT deputatas Virgilijus Čepaitis atsivežė AT pirmininko V. Landsbergio prašymą priimti Lietuvą konferencijos oficialia stebėtoja, bet prašymas buvo atmestas. PLB paskleidė atitinkamą biuletinį, kuris buvo komentuojamas tarptautinėje spaudoje. Todėl PLB buvo lengva gauti pasimatymus, nes delegacijų nariai norėjo gauti informaciją tiesiai iš Lietuvos atstovų. Tai ir Lietuvos reikalams buvo naudingiau.

Spaudos konferencijos

Kitas "išorinis įtaigojimas" yra vieša informacija: rengimas spaudos konferencijų bei dalyvavimas kitų rengiamose.

Labai daug dėmesio susilaukė Pasaulio pabaltiečių spaudos konferencija birželio 8 d., kurioje dalyvavo ir į klausimus atsakinėjo Lietuvos, Latvijos ir Estijos užsienio reikalų ministrai. Atsilankė beveik 200 žurnalistų. Spaudos konferenciją surengė ir jai vadovavo Gintė Damušytė - PLB atstovė bei Lietuvių informacinio centro direktorė. Ją parėmė JAV delegacija, parūpindama patalpas "Bella" centre, kur vyko ESBK konferencija.

Tuo metu, kai prasidėjo ESBK konferencija Kopenhagoje. Europos šiaurės kraštai turėjo pasitarimus Oslo mieste, Norvegijoje, į kuriuos buvo pakviesti ir Baltijos respublikų užsienio reikalų ministrai. Į Kopenhagą juos pasikvietė Europos parlamento demokratų blokas padaryti pranešimus jo konferencijoje. Taip pat susidarė proga pasaulio baltiečiams surengti viešą spaudos konferenciją.

NGO lygiagretė konferencija

Kaip minėta, Danijos NGO sekretoriatas sudarė sąlygas kitoms NGO grupėms rengti spaudos konferencijas, simpoziumus, viešas diskusijas. Tuose forumuose organizacijos ir asmenys gali kelti žmogaus, grupių ir tautų teisių pažeidimus. Rezultatai priklauso nuo sugebėjimo paveikti žinių tarnybą, su kuria svarbu turėti ryšius.

Žydai labai sėkmingai panaudoja tokius forumus, ypač gindami žydų teises emigruoti iš Sovietų Sąjungos. Jie taip pat būna atstovaujami keleto žydų NGO grupių.

Birželio 28 d. PLB atstovai - Viktoras Nakas ir Rūta Girduškaitė kartu su Alvydu Medalinsku, Lietuvos AT pirmininko pavaduotojo B. Kuzmicko padėjėju, surengė simpoziumą apie Lietuvą, informacinę parodą bei platino PLB, LIC ir Medalinsko iš Lietuvos atvežtus informacinius leidinius.

Birželio 27-28 d.d. PLB atstovai dalyvavo visoje eilėje Danijos NGO surengtose diskusijose bei kai kurių valstybių informacinėse spaudos konferencijose, keldami Lietuvą liečiančius klausimus. A. Medalinskas buvo pakviestas kalbėti NGO simpoziume, kuriame buvo svarstoma ir padėtis Baltijos respublikose.

VLIKas "lygiagretės NGO konferencijos" renginiuose nedalyvavo ir savo renginių neorganizavo, nors Kopenhagoje registravosi kaip nevaldinė organizacija (NGO).

Polinkis "aneksuoti"

PLB delegacijose buvo asmenų, kurie dirba Lietuvių informacijos centre, todėl galėjo skubiai ir profesionaliai paruošti biuletinius apie kiekvienos die-

nos įvykius ir juos išdalinti delegacijų įstaigoms ir žinių agentūroms. Taip pat per FAX informacijos buvo perduotos tuoj pat ir išeivijos spaudai (išsiųsta 10 biuletenių).

Paskelbus, kad V. Čepaičio įteiktas prašymas suteikti Lietuvai stebėtojos statusą buvo atmestas, daug Europos laikraščių į tai reagavo. Pvz. Londono įtakingas "Times" stipriai tą atmetimą kritikavo. Todėl Lietuvos problemos pasidarė Kopenhagoje ryškiai žinomos.

VLIKas aprašomojo pobūdžio pranešimus pradėjo skelbti savaitėmis vėliau. Jie buvo panašūs į ankstyvesnius tipiškus VLIKo pranešimus apie ESBK žmogaus teisių konferencijas. Juose buvo perdėtas kiekvieno VLIKo pajudėjimo vaizdavimas ir visiškai PLB veiklos nutylėjimas.

Bet šį kartą įvyko dar blogiau, nes įrašyta ir toks visiškai neteisingas tvirtinimas: "Spaudos ir pagalbinių sekcijų (atseit, VLIKo, JVD) sudarė Romas Kinka iš Anglijos, Gintė Damušytė iš JAV ir Gabija Petrauskienė iš Kanados". ("TŽ", 1990 m. 28 nr., "NL", 1990 m. 33-34 nr.)

PLB visai savarankiškai ir nepriklausomai paruošė visą medžiagą konferencijai ir savarankiškai vykdė programą Kopenhagoje. Toks PLB veikėjų "aneksavimas" yra etikos trūkumas. Žmonių organizacijos "aneksavimas" reiškia jų darbų pasisavinimą, kai trūksta nuosavo turiningo įnašo.

Pastebėtina, kad VLIKas nediršo "aneksuoti" Lietuvos respublikos pareigūnų V. Čepaičio ir A. Medalinsko, kuriuos PLB pakvietė ir "nepastebėjo", kad konferencijos paskutinę savaitę dar dirbo Rūta Girduškaitė ir Viktoras Nakas.

MOKYTOJŲ PROFESINĖ SAJUNGA

Spalio 27-28 dienomis Vilniuje įvyko Lietuvos mokytojų profesinės sąjungos atkuriamasis suvažiavimas, kuriame dalyvavo apie 500 delegatų ir svečių, suvažiavusių iš visos Lietuvos. Atvažiavo taip pat, oficialus IFFTU - tarptautinės laisvųjų mokytojų profesinių sąjungų federacijos atstovas Kristofas Heisė. Suvažiavime dalyvavo ir susirinkusius sveikino AT pirmininkas V. Landsbergis ir švietimo ministras D. Kuolys. Sąjungos pirmininkas išrinktas docentas Juozas Uzdila

CIRURGIOS DENTISTAS

Dr. Jonas Niciporciukas

Dr. Paulo R. Niciporciukas

Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206 - 1o and.

V. Prudente - Fone: 273-6696

FABRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarga-chuvas de todos os tipos para homens, senhbras e crianças

Mini-sombrinhās tipo Italiano e Alemão

Vicente Vitor Banys Ltda.

Rua Coelho Barrados, 104 - V. Prudente

Fone: 274-0677, Res: 274-1886

PARDUODAME

AUTOMOBILIAMS

LIPINĖLIUS

VĒLIAVĒLES

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJŲ

DABARTIES ĮVYKIAI LIETUVOJE

Sovietinis smurtas

Sovietų armijos vadovybė, kaip praėša LIC, ignoravo Lietuvos parlamento parėdymą — be leidimo neruošti kariuomenės paradų. Lapkričio 7 d. ryšium su bolševikų revoliucija Vilniuje buvo surengtas kariuomenės paradas.

Pasak J. Budrio, amerikiečio žurnalisto, desantininkų dalinys ir pėstininkai su automatiniais ginklais ir raketomis, lydimi tankų žygiavo Gėdėgino prospektu pro Lietuvos parlamentą link Lenino paminklo, kur buvo susirinkę keli tūkstančiai prosovietinų demonstrantų. Pastarieji autobusais buvo suvežti į Vilnių iš kitų Sov. Sąjungos vietovių.

Kai paradas žygiavo pro Vilniaus konservatoriją, balkone pasirodė studentai ir vienas iš jų su Brežnevo kauke mėgino pradėti sakyti kalbą. Sovietų desantininkai jėga įsibrovė į konservatoriją, laužydami duris bei daužydami langus, sukruvindami keletą studentų. Fotografai ir televizijos filmuotojai taipogi buvo mušami guminėmis lazdomis. Smurto veiksmai nutrūko, kai vietoje pasirodė Lietuvos vidaus policija.

Seniausias pasauly žmogus

“National Enquirer” 1990.X.30 paskelbė, kad Barbora Jasaitė, 135 metų, gyvenanti Lietuvoje, yra seniausias asmuo pasauly. “Aš visada tikėjau į Dievą, skaičiau Šv. Raštą, valgiau reguliariai, bet svarbiausia — atokiai laikiausi nuo vyrų”, — pastebi niekad netekėjusi Barbora. Be to ji sako, kad visada ne kentusi vyrų, nes jie esą pavojingi gyvūnai — užsiima politika ir skelbia karus.

Barbora tik prieš 10 metų pirmą kartą buvo pas gydytoją, būdama 60 metų pamatė elektros lempuotę, o 80 metų pasinaudojo telefonu. Ji nenukeliavo toliau kaip 20 kilometrų nuo gimtojo kaimo. Visą gyvenimą buvo verpėja, niekad nevartojo alkoholio, kavos ar arbatos. Gyveno neužterštoje aplinkumoje ir neturėjo didesnės įtampos. Tokios sąlygos, pasak laikraščio, užtikrina jai ilgą gyvenimą.

Jos amžius buvo nustatytas, remiantis gimimo ir parapijos dokumentais, oficialių pareigūnų. Ji yra įtraukta kaip pasauly seniausias žmogus į knygą “Guinness Book of World Records” Anglijos Londone. J. A.

A. Artūras Mičiūdas sveikina Lietuvos Parlamento

IŠGIRDO VARPUS PROTĖVIŲ ŽEMĖJE

Išėivijoje plačiai žinomas Argentinos lietuvių veikėjas Artūras Mičiūdas rugsėjo mėnesį aplankė savo protėvių žemę — Lietuvą. Dviejuose pasimatymuose jį priėmė AT pirm. V. Landsbergis. Atskirai susitiko su užsienio reikalų ministru Alg. Saudargu, turėjo progos pasikalbėti su ministre pirmininke K. Prunskiene ir LKP pirmuoju sekretoriumi A. Brazausku. Daugiausia laiko praleido Vilniuje, bet aplankė ir savo tėvų tėviškes Biržuose bei Panevėžyje, taipgi ir senelių kapus. Kaune svečių priėmė kard. V. Sladkevičius, padovanojo rožinį ir kvietė jungtis į bendrą maldą už Lietuvą. A. Mičiūdas aplankė Palangą, Klaipėdą, Šiaulius, Kryžių kalną. Vilniuje visą eilę šventovių, universitetą, Sąjūdžio būstinę, daug įstaigų ir laikraščių redakcijų, kuriose paliko gana plačių pasikalbėjimų.

Spauda supažindina

“Gimtojo Krašto” rugsėjo 20-26 d. laidoje paskelbtas A. Kustos pasikalbėjimas, pavadintas “Tarp dviejų prezidentų”. A. Mičiūdas pasakoja: “Turėjau 24 metus. Tada paėmiau Lietuvos vėliavą ir iki šiol nepaleidžiu iš rankų”. Pasikalbėjime supažindinamas kaip vienas pačių veikliausių Argentinos lietuvių. “Artūro Mičiūdo profesija — žurnalistika”, — rašoma. Lankėsis Kinijoje, Europos bendradarbiavimo konferencijoje Madride, Europos parlamente. Pastebima, kad

“Artūro Mičiūdo veikla — liaudies diplomacijos pavyzdys”. Po kovo 11-tosios turėjęs pasikalbėjimą su Argentinos prezidentu Carlos Menemu. Į klausimą apie kelionės į Lietuvą tikslą A. Mičiūdas atsakė, kad norėjęs ją pamatyti ir išgirsti Vilniaus bažnyčių varpus ankstyvą rytmetį...

“Respublikoje”, rugsėjo 18 d. laidoje A. Mičiūdas pristatomas kaip lietuvių kilmės argentinietis žurnalistas, spaudos agentūros TELAM darbuotojas “sakosi parašęs virš 500 straipsnių apie Lietuvą patėms įvairiausiems leidiniams, tame tarpe ir Kanados “Tėviškės žiburiams

Kalbėjo Aukšč. taryboje

Pačiu reikšmingiausiu A. Mičiūdo viešnagės įvykiu reikėtų laikyti jo pakvietimą kalbėti Lietuvos aukščiausiojoje taryboje. Prisipažino, kad jau daug metų svajojo pamatyti savo protėvių žemę. Pasidžiaugė Lietuvos nepriklausomybės atstatymu ir pasveikino Argentinos lietuvių vardu. Jo įspūdžius ir kai kuriuos padarytus pareiškimus perdavė Vilniaus radijas ir televizija. S.

ŽEMĖS SAVININKŲ SUVAŽIAVIMAS

Spalio 27 d. Kaune įvyko pirmasis Lietuvos žemės savininkų sąjungos suvažiavimas. Organizacija vienija buvusius (iki 1940 m.) žemės savininkus ir įpėdinius. Suvažiavimas priėmė LZSS programą ir įstatus. Sąjungos tarybos pirmininku išrinktas Aloyzas Liaugaudas.

MES ESAME KOVOJANTI TAUTA

Vienas iš mūsų ginklų-spauda. Ji turi būti tvirta ir laisva. Skaitytojau, tavo tautinė pareiga ją remti ir platinti. Surask bent vieną naują skaitytoją! Nedelsk!

VYTAUTAS DIDYSIS

VYTURYS

Pasinaudota leidiniu Vytautas Didysis
(Tęsinys iš praeito nr.)

– 26 –

Pasinaudodamas žemaičių krikštu, Vytautas atakavo Vokiečių ir Livonijos Ordinus Konstancijoje, kovojo dėl savo ir Lietuvos garbės Vak. Europoje, norėjo atpalaiduoti Lietuvos bažnyčią iš lenkų įtakos, vedė platų susirašinėjimą su popiežiaus Kūrija. Svarbiausia yra tai, kad žemaičių krikštas buvo sujungtas su galutiniu išsivadavimu iš Vok. Ordino pretenzijų į šį kraštą. Jei Lietuvos krikštas buvo surištas su Krėvės unija ir Lietuvą pastūmėjo į Lenkijos glėbį, tai žemaičių krikštas, priešingai, susijęs su Ordino galybės palaužimu, atnešė Žemaitijai laisvę.

Trečią vyskupiją Vytautas įkūrė Volynijoje (Vladimiro) ir ketvirtą Podolijoje (Kamienco). Iš pirmųjų trijų vyskupijų, Vytautas norėjo sudaryti nepriklausomą Lietuvos bažnytinę provinciją. Tai būtų buvęs Vytauto vainikas, uždėtas visam Lietuvos christianizacijos darbui, nes su Lietuvos metropolijos įkūrimu būtų pilnai užbaigtas buvęs bažnytinio Lietuvos gyvenimo tvarkymas. Bet kaip Lietuvos valstybei, taip ir bažnyčiai jam nepavyko iškovoti visiškos laisvės, tikro savarankiškumo. Bažnytinis gyvenimas paliko lenkų įtakoje, nes jų metropolitų valdžiai priklausė Lietuvos vyskupai.

Vytautas, savo ekspansiškais žygiais pasiekė tolimus rusų kraštus, prieidamas totorių žemes nukeldamas Lietuvos valstybės ribas toli už Maskvos (dešinėje) ir Dniepro. Jo valstybė tapo viešpataujanti galybė Rusijoje, kadangi ji daugiau turėjo rusų žemių, negu pati didžioji Maskvos kunigaikštija. Naugardo ir Pekovo respublikas šiaurėje ir Aukso Ordos bei Krymo totorius pietuose Vytautas priverė nusilenkti savo galybei.

Taip išsiplėtusi Lietuvos valstybė siekė šiaurės ir pietų marias – Baltijos ir Juodąsias – plačiausioje Europos kontinento vietoje. Ji apėmė visą aukštutinę ir vidurinę Dauguvą, Nemuno, pietų Būgo, Dniepro ir aukštutinės Okės upynas, kas sudarė 1.000.000 kv. km. plotą. Kraštutinės jos ribos buvo Palanga ir

Dniepro žiotys, Mozūrijos siena (ties Drahočynu) ir Pranakas. Tokiai didelei Vytauto valstybei anais laikais galėjo prilygti tik Vokiečių imperija, Liuksemburgiečių dinastijos valdoma, bet ji valdžios atžvilgiu nebuvo tiek vieninga, kaip Lietuva. Taigi Vytauto laiku didžiajai Lietuvos kunigaikštijai galėjo visai tikti imperijos, o jos valdovui Vytautui – imperatoriaus vardas.

Pas Vytautą lankėsi daug pasiuntinių; kaip antai, Anglijos, Italijos, Vokietijos, Čekijos, Honzos miestą, Konstantinopolio, Maskvos, Konstancijos ir kt. Vytautą kvietė karaliū čėkai, jį išrinko savo globėjo Maskva ir Lenkija, popiežius paskyrė savo vietininku rusų kraštuose; ieškojo jo paramos ir Romos cėsorius Zigmantas, norėdamas sušaukti naują visuotinį susirinkimą, o Anglijos karalius Henrikas VI klausė jo nuomonės dėl manomų Bažnyčioje permėnų. Romoje būta įsitikinimo, kad tik Vytautas pajėgtų Jazuzoliumą atimti iš netikinčiųjų rankų, o popiežius Martynas V, kuris ragino Vytautą stoti su savo galybe prieš husitus, rodo Vytautą verta esant karaliaus vainiko. Ir tikrai, Vytautui trūko tik šio išviršinio nepriklausomybės ženklo. Tačiau, neslepiant tiesos, dėl savo okupacijos žygių į Rytus ir plačių valstybės ribų, jis buvo labai lenkams nusileidęs ir tas dalykas pastojo jam kelią į Lietuvos karaliū.

Vytauto karūnacijos klausimas, iškeltas 1429 m. Lucko suvažiavime, buvo nebe naujas dalykas. Jau 1398 m. Vytautaa su Jogaila tuo reikalu rūpinosi Romos kūrijoje. Po dvylikos metų šis klausimas iškyla aikštėn ir, būtent tuo metu, kai Vytautas lankėsi Kizmarke, pas karaliū Zigmantą. Pastarasis ta proga jam ir pasiūlė užsidėt karūną. Praėjus dvidešimt metų nuo Kėzmarko suvažiavimo, beveik užmirštam klausimui vėl buvo lemta kilti į viešumą ir sujudinti visą Europą.

Vytauto karūnacija Lenkijai kėlė didelį pavojų, nes per ją Lietuva galėjo visiškai išsivaduoti iš Lenkijos, o Lenkija būtų netekusi Europoj tos galybės ir reikšmės, kurią turėjo susijungusi su Lietuva. Be to, paaiškėja ir lietuvių pažiūra į uniją su Lenkija. Kol buvo nukeliamas Lietuvos savarankiškumo klausimas,

tol atrodė, kad unijos rūmas gana tvirtas ir sveikas.

Zigmanto projektaa, paties Jogailos priimtas, kad karūna papuoš ne tik Vytauto galvą, bet ir Jogallos tėvynę-Lietuvą, lenkų tarybos posėdy buvo vispusiškai išnagrinėtas, ypač atsižvelgiant į lietuvių-lenkų padarytą uniją ir į jos abiem pusėm dedamas pareigas. Lenkų tarpe kilo nemaža ginčų ir įvairių aiškinimų. Buvo dedamos visos lenkų pastangos per Romos kūriją sutrukdyti karūnacija.

Griežtas Vytauto delegatų pareiškimas, kad jis karūnuosis, padarė Lenkijoj didelį įspūdį ir įvarė nemaža baimės bei susirūpinimo dėl ateities. Paskelbti Lietuvai karą būtų per daug neapgavę ir neapskaičiuotas žygis, nes pati viena Lietuva buvo už Lenkiją galingesnė, nereikia užmiršti, kad Lietuva dar turėjo sąjungininkų: Romos cėsoriū Zigmantą, Ordiną, Vadinasį, pradėta išprovokuot karą, reišė Lenkijai tik pralaimėt. Tuo laiku Jogaila vėl sukviėtė visus savo senatorius į pasitarimą Sandomire (1429- rugsėjo 8 d.) Čia turėjo būti išspręstas karūnacijos klausimas.

(Bus daugiau)

GERIAUSIAS BŪDAS UŽSIMOKĖTI
MŪSŲ LIETUVOS PRENUMERATA,
tai išrašyti čekį Petras Rukšys vardu
ir pasiųsti paprastu paštu.

PARDUODAMI

MARŠKINĖLIAI

SU LIETUVIŠKA VYTIM IR ĮRAŠU
"LITUANIA LIVRE"

Užsakymai "MŪSŲ LIETUVOJ"

PARDUODAMAS

ŽODYNAS

DICIONÁRIO

PORTUGUĖS-LITUANO
LITUANO-PORTUGUĖS

Kreiptis į šv. Kazimiero parapiją
Rua Juventus 28, Tel: 273-0338

ANGIE

GIRCKUS & CIA. LTDA.

CONFECÇÃO MASCULINA E FEMININA

Rua Solon, 773
CEP 01127

Fona: 221-6377
São Paulo – Capital Bom Retiro

MODAS

AMŽINO IŠALO ŽEMĖJE

Antanina Garmutė

EŠELONAI

*Savo broliams ir sesėms –
Sibiro tremtiniamis skiria*

Autorė

*Vaikai – labiausiai privilegijuota
klasė mūsų visuomenėje.*

V.I. Leninas

– 3 –

Kartais ešelonas ilgas valandas išstovėdavo laukuose ar perpildytose stotyse. Pamenu, kažkur apie Orsą, kai rodėsi, jog baigiu uždusti, geros tautiečių rankos išnešė mane ir peroną ir paguldė už bėgiu. "Gal dar atsigaus, jeigu nakvosime čia", – išgirdau. Nesupratau, kodėl dangus toks juodas, kodėl aplinkui viskas juoda. Akyse nebuvo šviesos, nors žiūrėjau plačiai atsimerkusi. Paskui užsimerkiau – kam žiūrėti, jei viskas be prošvaisčių juoda? Mano laimei, nakvojome. Atsipeikėjau. Ir vėl – ešelonas dun-da į Rytus.

O vagonė gyvenimas tekėjo sava vaga: kas gimė – pagimdė už paklodės kampe, kas numirė – tą kareiviai išmetė. Nuo drumzlinio pakelių vandens kai kuriems paleido vidurius. Kažką nežmoniškai tasė. Už Volgos sargybiniai padarė malonę – pusmetriu atstūmė duris, pro jas veržėsi gairūs stepių oras. Ir čia atsitiko nelauktas dalykas: žmonės pamatė, kad mūsų ešelonas prisiveja kitus, lietuvių pripildytus ešelonus. O kol mūsų ilgokai pastovėdavo stotyse, – mus lenkė ir lenkė kiti ešelonai, ėje iš paskos.

– Vyručiai – pasigirdo balsas – Važiujoją visa Lietuva.

Mano gestančia samone pasiekė mintis, kad jei "visa Lietuva", tai gal ir mano tėvai? Jei Lietuva, tai ešelonai bus pilni giminių. (Antrąją versiją atspėjau). Vadinasi, verta gyventi. Kartu su savais nebaisu net sušaudytai būti. Praplėčiau akis, o žmonės tupinėjo aplink mane, valgyti siūlė. Badavimas vagonė baigėsi: kas ka, turėjo, tuo dalijosi su visais.

Pamažu atsitokėjau. Išžiūrėjau į tolimas, iš kurių sklido graudžiai aštri rusiška daina. Išvydome nykų vaizdą: keturios moterys, vietoj arklių išikinkiusios į žagre, traukė ją, o penktoji spaudė rankenas. Arė ir dainavo. Jų asmenyje stalinietiška laža vilko rusų tauta, ir mes jos nekaltinome dėl savo kančių.

Ilgai stovėjome didelėje prekių stotyje. Greta nutisę pilki dulkėti traukiniai, iš kurių sklido lietuviška šneka. Suskaičiavau aštuonis ešelonus. Kai juos palikom, pasivijome kitus. "Lenktyniavome".

Nešaudys

Perkirtome Uralo upe, kurioje pasisemta drumzlina, nafta pradvysusi vandeni, gėrėme ke-

VIDEO LIETUVA

Parduodama vaizdajuostė, video cassette) VIII LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ šventė 1988 m. Hamiltone, Kanadoj. Kreiptis į šv. Kazimiero parapiją, Rua Juventus 28 - Mooca. Tel. 273-0338

lias dienas. Pakelėje palikdami lavonus, artėjome prie Uralo kalnu, – jų siluetai ryškėjo horizonte. Pravažiavome Uralo sostinė – Sverdlovską. Aukštakrosniu dūmuose skendinčio Čeljabinsko prieigose ešelonas sustojo. Čia mums visiems liepė išlipti iš vagonų, niekieno neimti su savimi ir sustoti į kolonas. Pareiškė, vesia į pirtį. Kadangi viskas vyko labai brutaliai, žmonės stumdė ir daužė už "nedrausminguma", per minią nuvilnojo žinia, kad toji pirtis būsianti ne kas kita kaip dujų kamera. Juk analogiškai pasmerktuosius "guosdavo" ir Osvencimo budeliai...

Mūsų laukė sunkus išbandymas. Ėjome į pirtį kaip į mirtį. Kepinant saulei, purvini ištroške ir išalke, be paliovos ujami sargybos, vilkomės keleta kilometru.

Suvarė į kažkokią pridvisusią patalpą. Liepė visiems plikai nusirengti. Vyrams, moterims, vaikams – visiems kartu. Ligoniu ir negalinčiu paeiti mūsų tarpe jau nebebuvo... Kareiviai stovėjo pusračiu ir, atkiše šautuvus, žiūrėjo, kaip vykdomas isakymas. Pasitaikė moteris ir merginą, kurios dėl suprantamų gamtinių priežasčių negalėjo pasilikti su levos kostiumais. Tuomet prie jų priartėdavo kareivis ir, grasindamas šautuvu, priversdavo nusirengti. O paskui žvengdavo kaip erzilas.

Kai baigėsi nusirenginėjimo procedūra, visą žmonių, panašiu į plikai kirptas avis minią, nuvarė į patalpas, primenančias dušus. Laukėme, kada prasivers dujos. Tačiau jų nebuvo. Vis dėlto pirtis, o ne dujų kamera. – apsidžiaugėme. Deja, tuoj pasigirdo pikti saviški balsai: "Baikit terliotis – enkaveditai mūsų merginas... ne dainu dainuot nusiveda".

Prasivėjęs mažai tepadėjo. Nebuvo rankšluosčių, šlapius žmoges dulkėtu keliu parvarė į ešeloną. Basomis, subraižytomis kojomis stypčiojau voros gale.

Kol mes maudėmės, vagonuose buvo atlikta vadinamoji dezinfekcija. Jos metu "išgaravo" žmonių pasiimtos kvapni lietuviški rašiniai, paltys ir šiaip vertingesni daiktai, nesuspėti išgrobstyti pernelyg stropių Lietuvos aktyvistų. Bet žmonių nuotaika jau pagerėjo. Dabar buvo aišku, kad Stalino emisarų pranašystės neišpildys: mūsų nebešaudys.

Mūsų laukė Sibiras. Laukė svetima žemė mūsų jėgu, prakaito, mūsų vaikystės, jaunystės ir daugelio iš mūsų – kaulų. Tai buvo geriau negu mirtis. Tai buvo galimybė išlikti. Ir kam nors, kada nors, papasakoti apie viską...

Ešelonai, kaip didžiulės ilgos anakondos, persirito per Uralo kalnus. Duris atplėšė iki

galo. Oro pakako. Ir vagonuose nebebuvo taip ankšta kaip kelionės pradžioje. – keleivių sumažėjo.

– Lietuvos nepražus... – atsikvėpė pagyvenęs valstietis.

Jo žmona pamaldžiai apžiūrėjo nuo kaklo nusiimta mazgelį, kuriame buvo lietuviškos žemės sauja, pasiimta nuo namų slenkščio. Šios relikvijos jai visi pavydėjom. O ji su ašaromis akyse itikinėjo:

– Nepavydėkit... aš vis tiek anksčiau už jus mirsiu, tai į karstą įdėsit, ir bus man kaip namie...

Liekna šešiolkmetė nuleido sutinusias kojas nuo "antro aukšto" ir netikėtai skambiu balsu užtraukė:

– Yra šalis, kur upės teka.

"Tik aš neilgai ten buvau" – atsiliepė mano samonėje.

Ir visas pavergtųjų ešelonas kaip šventa giesmė giedojo himną:

*Lietuva, brangi, mano Tėvyne,
Šalis, kur miega kapuos didvyriai...*

Dainuodami ją į Rytus dundančiame ešelonė mes jautėmės maži, nežinomi didvyriai, ant savo pečių priversti nešti ir savo tautos istoriją, ir jos likimą.

Iki tolimojo Baikalo dar buvo visa savaitė dainu. Jas vedė ta pati šešiolkmetė Katrytė – Dvylikų kaimo mažamečio valstiečio dukra. Ir buvo neįmanoma atskirti, kuri daina girdėta, o kuri ne. Dainos, kaip ir mūsų išgyvenimai, buvo unikalios, tikros:

*Mus veža į Sibyrį, vagonai užkalti,
Verkia maži vaikeliai, nuo tėvų atskirti.*

Gyvulinių vagonų ratai ritmingai daužė geležines bėgių santūras. Smilkiniuose skausmingai tvinkčiojo kraujas. O pro šalį tingiai bėgo nemieli širdžiai svetimo krašto vaizdai. Drumzlinos upės. Žaliai niūri taiga. Nebylios kalnų virtinės. Taip toli – tarsi kitame pasaulyje – skendėjo soduose gimtieji namai. Ir tame nesibaigiančiame keliavime veržėsi į laisvę lyg narvan uždarytų paukščių giedojimus:

*Vakaruose saulė kruvinai žerejo,
O Rytų saulelė ešelonai ejo...*

Daina apie tai, kad skriaudė mus Vakarai. Kad neglosto, deja, ir Rytai, iš kurių anksčiau dainose mums saulutė tekėjo...

Aš neprisimenu visu tavo dainu, Katryte. – tada dar nežinojau, kokiais saitais mus likimas suris. Ir kad liks, pagaliau, ta rūsti frazė iš Biblijos: "Čia ramybės uostas, kančių pabaiga". Visa tai – gyvenimo laivo priešakyje.

(Tesia sekiančiame numeryje)

COMERCIAL SUEZKAS LTDA.

BEBIDAS FÍNAS EM GERAL, NACIONAIS E ESTRANGEIRAS

WISKIES - CHAMPANHES - CONHAQUES - LICORES - AGUARDENTES
CERVEJAS - REFRIGERANTES - SUCOS - AGUAS MINERAIS - ETC.

ACEITAM-SE ENCOMENDAS PARA FESTAS EM GERAL
CASAMENTOS, BATIZADOS, ANIVERSÁRIOS, CONFRATERNIZAÇÕES, ETC.

PROGRAME SUA FESTA E
DEIXE AS BEBIDAS SOB NOSSA RESPONSABILIDADE.

Rua Manaiás, 7 - CEP 03140 - Fone: 215-6227 - Vila Zelina - S. Paulo

INFORME DA COMISSÃO "PAGALBOS LIETUVAI"

O Serviço de Tesouraria da Comissão "Pagalbos Lietuvai" informa publicamente que recebeu por meio da Comissão de Organização do "Bazaras Lietuvai" o importe de Cr\$.340.585,00 (trezentos e quarenta mil, quinhentos e oitenta e cinco cruzeiros), valor este que correspondeu ao total de renda auferida por ocasião da realização do já conhecido Bazar nos dias 17 e 18 do corrente mês de Novembro próximo passado.

Ao ensejo, manifestamos à Sra. Magdalena Vinkšnaitienė, a quem coube a chefia da organização do Bazar, a todas as senhoras, senhores, jovens, enfim a todos os integrantes de nossa Colônia, e também àqueles que contribuíram com oferecimento de prendas, o nosso sincero reconhecimento e agradecimento, rogando a Deus que Ele em sua infinita bondade lhes abençoe em todas as suas realizações.

Adilson Puodžiūnas
Serviço Tesouraria
Comissão "Pagalbos Lietuvai"
CAMPANHA EM PLENA
CONTINUIDADE

A Comissão "Pagalbos Lietuvai" informa que nos dias 07.11.90 e 21.11.90 faz remeter ao governo lituano o total de dois mil dólares, cumprindo, portanto, mais uma etapa de nossa campanha aqui no Brasil.

Informamos ainda que até a data de 26.11.90, a Comissão possui em Caixa, a quantia de Cr.352.362,01 (trezentos e cinquenta e dois mil, trezentos e sessenta e dois cruzeiros e hum centavo), cuja mesma se encontra aplicada em título "Over Night", aguardamos nova remessa.

Assim sendo, temos a satisfação em informar que até o momento, e desde o início da campanha em meados do mês de Junho do corrente ano, fizemos remessa de cinco mil dólares no total, para que o governo lituano possa de alguma maneira atender às suas muitas prioridades.

A Campanha segue avante, em prazo indeterminado, sendo que renovamos nosso pedido de que o prezado (a) leitor (a) faça divulgar em seu meio de relacionamento nosso trabalho.

A todos nossos agradecimentos.

Comissão "Pagalbos Lietuvai"

Loanilda Alionis
Sandra Mara G. T. Castro
ADVOGADAS

PRAÇA SANTA HELENA, 81 VILA PRUDENTE
TEL.: 914-4950 SÃO PAULO

INFORME DO CENTRO SOCIAL PEDRO PÉRKUMAS

O Centro Social Pérkumas faz saber que em sua sede localizada na Rua Tabajaras, 556, Capital, São Paulo, encontra-se fixando residência, a jovem Angela Pustelnikas, que atualmente conta com dezesseis anos de idade. Referida jovem é orfã de pais, sendo que com ela também reside seu irmão Armando Pustelnikas. Para tanto, o Centro Social ciente e atento para as necessidades de irmãos de origem lituana, lança seu apelo para que, de forma pública, integrantes de nossa Colônia possam ajudar a oferecer a esta jovem um encaminhamento profissional, mormente uma proposta de emprego com aprendizado em algum ofício.

De antemão o Centro Social agradece a acolhida e atenção para este informe, e pede que, para as ofertas que surgirem, sejam as mesmas encaminhadas para o Padre Pedro Urbaitis ou para a Associação de Damas Salesianas que também utilizam o espaço do Centro Social, no endereço supra, ou pelo telefone 273-0338.

Conta-se com a sua colaboração.

Centro Social Pedro Perkumas
Associação das Damas Salesianas

NAUDINGIAU EITI NEGU BĖGTI

Amerikoje labai paplitęs bėgiojimas (jogging), bet žurnale "Medical Tribune" rašoma, kad vaikščiojimas yra naudingesnis už bėgiojimą. Jau ne vienas bėgantysis yra staiga kritęs nuo širdies smūgio, bet vaikščiojant tokių nelaimių paprastai neįvyksta. Vaikščioti reikia pastoviai, bent 3-5 kartus per savaitę. Kasdien reikėtų eiti 20-60 minučių. Eiti reikėtų greičiau negu paprastai vaikščiojama, per valandą nueiti 5-6 kilometrus. Gydytojai sako, kad reikėtų stengtis kasdien pakelti širdies mušimą (pulsą) 60-80%. Dr. J. Ripio atlikti tyrinėjimai parodė, kad dauguma žmonių tokį pulso padidėjimą gali pasiekti be jokių intensyvių fizinių pratimų, o tik eidami.

Kokios naudos atneša toks vaikščiojimas? Pagerėja širdies ir kraujagyslių

sistemas veikimas, sumažėja nervingumas, apimsta depresija, pagreitėja medžiagų apykaita, padidėja apetitas, sumažėja kraujospūdis ir cholesterolio kiekis. Tad, be abejo, prailginamas ir žmogaus gyvenimas.

MUZIKA MAŽINA ĮTAMPA, RAMINA NERVUS

Mokslininkai mano, kad žmogus dviasios būklės labai daug priklauso nuo jo smegenų vadinamųjų alfa ir beta bangų kombinacijų. Dirbant įtemptą protinį darbą ir jaučiant kokį pavojų ar nerimą, vyrauja beta bangos. Alfa bangos dominuoja ilsintis ir atsipalaidavus nuo įtampų. Daugiau jų būna ir ramiai dirbant, kai žmogaus kūryba produktyviausia. Japonijos universiteto Cucuba daigaku laboratorijos vadovo prof. Mitiko Nukio nuomone, tinkamai parinkta muzika gali paveikti žmogaus smegenis, kad jose vyrautų alfa bangos.

Konkretus šių tyrimų rezultatas: dvi plokštelės, kuriose įrašyta 12 melodijų – "nuo stresų darbe" ir "nusiramimui šeimoje".

Antanas Augustaitis

TĖVIŠKĖLEI

Norėčiau nors vėlai vakare,
Tėviškėle, į Tave sugrįžti.
Paklaustai pasveikinus – tai tu klajūne,
Tai tau reikia duris atidaryti...

Mieloji, neatėjau gerti, nei valgyti,
Išnaudoti Tavo pilnus aruodus.
Iš tavo bliūdo stiprybę semti.
Ir iškeliauti, palikdamas tuščius puodus.

Gimtoji žemele, tik nenusigąsk,
Su ašaroms iškeliauvau, su ašaroms grįžtu.
Mano ilgesio širdį nuramink.
Pažvelk į mane nors akimirksniu.

Nors aš klajūnas, bet tavo sūnus,
Negaliu niekur tavęs pamiršti.
Prieš Tave klaupiu ir meldžiu,
Kaip motina, palaimink, manęs nepasmerki.

Atėjau tik gėlėtus klonius pamatyti,
Pasiskinti iš jų jaunystės žiedų...
Iš tavo grožio vainiką nupinti
Kuris puoš mano kapą, tarp svetimų.

CHOPPERIA ALEXCHOPP LTDA.

CHOPP – PIZZA – QUEIJOS – FRIOS
RESERVAS PARA FESTAS – MÚSICA AO VIVO
Rua SOLON 1062 – Bom Retiro – Tel. 223-2333

MŪSŲ ŽINIŲS

SENAI LAUKTAS KONCERTAS

Lapkričio mėn. 25 d. Seselių Pranciškiečių kolegijos salėje įvyko L.K.B. choro koncertas. Tai retas ir ypatingas kultūrinis įvykis Sanpaulio lietuvių gyvenime. Užtat visuomenė jį sutiko su pakilia nuotaika ir džiaugsmu, į jį gausiai atsilankydama.

Koncerto programa turėjo 2 dalis.

Pirmoje dalyje buvo išpildyta: A. Vanagaičio "Mes padainuosim dainų dainelę", J. Stankūno "Mano tėviškė", K.V. Banaičio "Po aukštus kalnus vaikščiojau", J. Gudavičiaus "Kur giria žaliuoja", Br. Jonušo "Einu per kiemą"; be to, portugališkai L. Seyer "Noite gaúcha" ir lotyniškai "Salvam fac" (malda už tėvynę).

Antroje koncerto dalyje pirmiausia girdėjome Mocarto "Ave verum" (lotyniškai), Caetano Taschetto ir Décio P. Silveira "Mãe preta" (portugališkai). Pasakui Abariaus "Aš augau pas tėvelį" ir G. Verdi "Lékit mintys auksiniais kalneliais, lékit lékit į mylimą šalį", (šią dainą chorui teko pakartoti).

Koncerto pabaigoje buvo išpildytas lietuviškais žodžiais J. Strauso "Žydrasis Dunojus". Šis sudėtingas, bet visiems gerai pažįstamas, klasikinės muzikos kūrinys linksmi nuteikė koncerto klausytojus, kurių dauguma siūbavo salėje pagal muzikos taktą.

Šis koncertas buvo didelė ir reta šventė, į kurią iš arti ir toli susirinko virš 200 asmenų.

Koncertas įvyko dėka pasišventusio choro vadovo – maestro Viktoro Tatarūno. Jam priklauso visų padėka ir pagarba. Linkime ir toliau tokios pat ištermės. Taip pat esame dėkingi visiems choristams, kurių buvo 25, už pasiaukojimą ir meilę lietuviškai dainai.

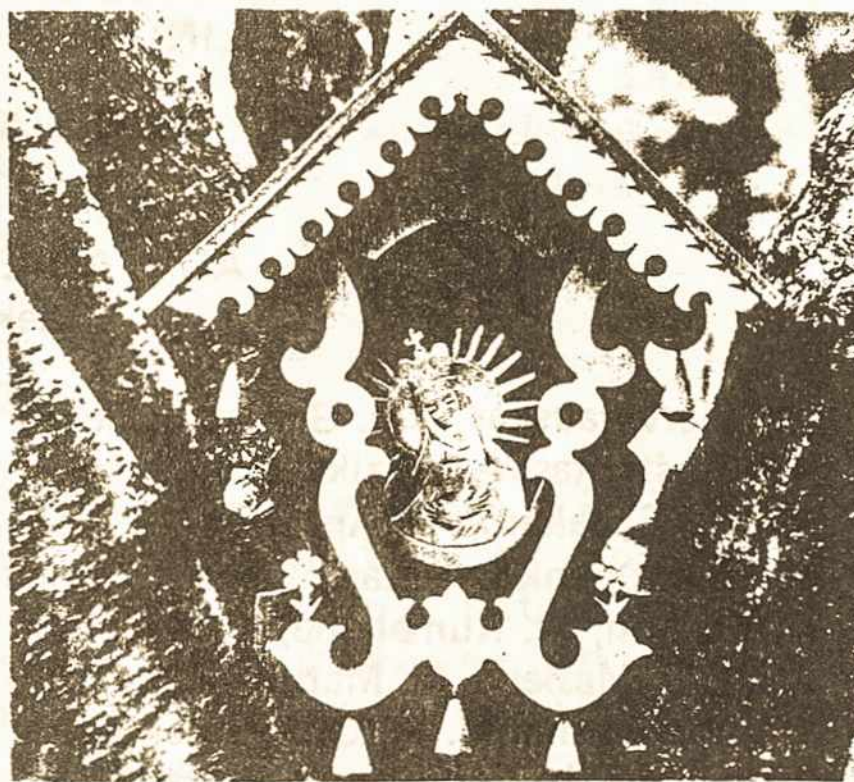
Koncertui pianu akompanavo prityręs pianistas Caetano Taschetto.

Programos pranešėja buvo Ana Paula Tatarūnaitė, kuri aiškia dikcija lietuvių ir portugalų kalbomis perdavė programos eigą su trumpais paaiškinimais.

Verta dėmesio taip pat atspausdinta koncerto programa, kurioje įdėti visų dainų tekstai, papuošti įvairiais Lietuvos vaizdeliais ir liaudies meno ornamentais. Šiuo darbu ypatingai rūpinosi Angelina Tatarūnienė.

Po koncerto J. sunimo Namuose įvyko šeimyniškas choristų, choro rėmėjų ir svečių pabendravimas – vaišės, kur atsigaivinę dučiu, choristai susibūrė padainuoti dar apie du tuzinus lietuviškų dainų, tartum vykdydami poetą Vaironio troškimą: "tegul skamba mūsų dainos po šalis plačiausias". Nuotaika buvo tikrai šventiška. O į namus skirstėsi visi su viltimi ateinančiais metais vėl sulaukti L.K.B. choro koncerto.

M. V.

VINCAS KLIUKAS 85-METIS

Praeitą sekmadienį (XI.25), čia pasirašiusiam misijonieriui – kalėdotojui, teko pabuvoti mūsų kolonijai pažįstamų ir gerbiamų p. Vinco ir Petronélės Kliukų šeimoje.

Vinco Kliuko šeimyna yra gerbtina kaip ir didelės labdarybės šeimyna.

Prieš 7 metus toji šeimyna – itėvai ir sūnų šeimos – vienbalsiai nutarė pigiai labdaros tikslams parduoti Rua Tabajaras 556 namus, vėliau pavadintus "Centro Social Pedro Pékumas".

Dabar tuose namuose gyvena viena šeima iš Rusijos (iš Leningrado), o taip pat ir du našlaičiai – Armando ir Angela Pustelninkai.

O Associação Damas Salesianas tuose namuose išvysto vis platesnę labdarybės akciją.

Pagal braziliską lengvabūdišką madą, pažadas daug kartų lieka tik pažadas, kaip čekis ant tuščio.

Kliukų patriarkalinė šeimynoj žodis yra garbingo įpareigojimo žodis. Kiek kartų aš tą patyriau, ypač kalėdojimo metu.

Ir šį kartą, pagal pažadą, sekmadienį (XI.25) atvyko į Juventus klubo koplyčią, Vinco sūnus, Juozas Kliukas, ir vos tik pasibaigus pamaldoms, pasiėmė kunigą su savim 21 kilometro pavėžinimu.

Tėvų Kliukų namai yra visuomet atviri visoms 7-nerių vaikų ir anūkų šeimoms. Ten ir kunigas yra mielai laikiamas.

Tai gal gana retas patriarkalinės šeimos vieningumo, religingumo, tautiškumo pavyzdys, čia mūsų San Paulio kolonijoje.

"First things in first place", pagal anglišką išmintį, pirmoj vietoj įvyko pirmasis subuvimo aktas – kalėdinis namų pašventinimas, plotkelių bei kitų devocionalų įteikimas.

Močiutės Petronélės iš jos dukrytės Elenos kruopščiai paruošti pietūs, buvo antroji šventės dalis, kurioje įvyko ir šeimos galvos, p. Vinco, 85-metų jubiliejaus paminėjimas, su įprastais linkėjimais žodiškais ir dainuotais.

Te V isagalis palaiko tą taurų lietuvių, dar ilgiems metams.

Kadangi tą patį sekmadienį (XI.25) įvyko V. Zelinoje Šv. Juozapo L.K. Bendruomenės choro gyvavimo 54-tųjų minėjimas, tas pats mielas, Juozas Kliukas, gyvenantis Ipirangoje, paskubom atvežino kunigą į svarbų sanpauliečiams įvykį – mūsų choro naujojo repertuaromeisterišką publikai pristatymą.

Pagarba ir padėka stebėtinai ryžtingajam M^o Viktorui Tatarūnui ir visiems jo ištikimiems choristams.

KPU.

MŪSŲ LIETUVOS PRENUMERATA GALIMA UŽSIMOKĖTI TAIP PAT V ZELINOS PARAPIJOS KLEBONIJOJ

KALBĖK LIETUVIŠKAI!

CURSO LITUANO - Fone: 273-0338

MŪSŲ ŽINIOS

PADĖKA

MŪSŲ LIETUVOS redakcija ir administracija džiaugiasi S. Paulo L.K. Bendruomenės choro puikiai pavykusi koncertu, o taip pat ir dosnia parama mūsų spaudai.

Choras buvo įsteigtas 1936 metais prel. Pijaus Ragažinsko. Taigi chorui jau 54 metai, o ne 46, kaip buvo rašoma praėjo numerio garbės laidoj.

Širdingai dėkojame chorui už dosnią auką ir atsiprašome už klaidą.

ATITAIŠYMAS

GARBĖS RĖMĖJAS – COLABORADOR
NO NÔ DESPACHANTE

Licenciamento – Transferências
Renovação de cartas

Oswaldo Sutkavičius

Av. Zelina, 660/664 - SP. Fone:215-8249

Koncerto programoj išėjo klaidingas telefono numeris. Turi būti 215-8249

DĖMESIO!

VILNIAUS ANSAMBLIO KONCERTAS
PATVIRTINTAS

“Tėviškės Draugijos” pirmininko Vaclovo Sakalausko pranešimu, Ansamblis VILNIUS atvyks Brazilijon sausio 24 dieną ir koncertuos sekmadienį, sausio 27 d. Širdingai laukiame svečių ir nuo dabar jau ruoškimės koncertui.

KRIKŠTYNOS MOKOJ

Praeitą sekmadienį, gruodžio 2 d., Šv. Kazimiero parapijoje buvo pakrikštyta TAINA GARKAUSKAITĖ GREIČIŪTĖ Eduardo ir Veros Patricijos Garkauskaitės Greičių antroji duktė. Krikšto tėvais buvo Albertas Greičius Filho ir Regina Garkauskaitė. Krikšto apeigas atliko kun. Petras Rukšys.

Šeimyniškos vaišės buvo senelju Alberto ir Eugenijos namuose. Sveikiname naujai pakrikštytą Tainą, tėvelius, senelius ir kitas gimines.

BAZARO LIETUVAI PADĖKA

Šiuomi reiškiamė padėką visiems asmenims, kurie taip nuoširdžiai aukojė mūsų organizuojamam BAZARUI įvairiausias prekes arba prisidėjo bet kokių darbu. Štai jų sąrašas: M. Aleknavičiūtė, Z. Afinova, dr. Iv. Alionis, M. Alionienė, Br. Ambrulevičius, J. Ap. Baltaduoniai, A. Baltrušienė, V. L. Baniai, L.E. Bendoraičiai, P. Ald. Bareišiai, Ad. Barcevičienė, A. Braslauskienė, N. Butkevičienė, Lucia, Paulo, ir Tomas Butrimavičius; Ses. Carolina, ses. Cristina, N. Cilišauskienė, M. H. Cotta da Silva, A. da Costa

Šio "ML" numerio GARBĖS LEIDĖJAI

STASĖ IR VLADAS JURGUČIAI
minėdami 39 metų vedybinio gyvenimo sukaktį
(lapkričio 24 d.)

Atsiprašom mielus bičiulius, kad pavėluotai įdėjom Garbės Laidą, širdingai sveikinam ir dekojam už paramą mūsų spaudai.

Administracija

PRANEŠIMAS

ŠIŲ METŲ GRUODŽIO 9 D., 15:30 VALANDA, JAUNIMO NAMUOSE ŠAUKIAMAS METINIS ŠV. JUOZAPO BENDRUOMENĖS VISUOTINIS SUSIRINKIMAS.

PROGRAMA:— PRAEITŲ METŲ APYSKAITA
— NAUJOS VALDYBOS RINKIMAI
— EILINIAI REIKALAI

KUN. JUOZAS ŠEŠKEVIČIUS
Pirmininkas

ADV. ADILSON PUODŽIŪNAS
Sekretorius

M. Gervarauskas, Alb. Gervetauskienė, Ad. Goštautas, A. Guzikauskienė, N. Idaitė, P. Jakaitienė, Ap. Jočys, N. Jordão Tichonenko, J. Karsokienė, L. Koch, O. Koralon, St. Kumelienė, K. Mačiulaitienė, O. Masienė, M. Matusevičienė, Alg. H. Mošinskiai, M. St. Olbryzmek, O. Paukštienė, Ir. Petraitis, R. Petraitis, Ks. Petrokaitė, Z. Pilypavičienė, M. Rao, A. Rudys, Ir. Saldys—Bendžius, N. D. Satkūnai, T.T. Saleziečiai, D. Silickaitė-Jones, Ad. Simanavičienė, V. Skurkevičienė, Ir. Skurkevičiūtė, Kun. J. Šeškevičius, A. V. Tatarūnai. A.P. Tatarūnaitė, V. Tatarūnienė, Alb. Toth, D. Tumas, T. Umaras, E. Vaikšnorienė. Ald. Vicentin, H. Vicentini, E. Vaitkevičiūtė, Eduardas, Alessandra ir Daniela Vinkšnaitis, Mg. Vinkšnaitienė, W. Vosylienė, Nijolė, Cristina ir Lucia Žalkauskas, T. Žemaitienė, Vl. E. Zizai, M. Žūtautaitė ir St. Žūtautas. (Atsiprašome, jei kieno pavardę užmiršome).

Bazaro pietus ruošė kun. J. Šeškevičius. Jam talkininkavo šios šeimėninkės: O. Zalubienė, Ad. Simanavičienė, Ks. Petrokaitė, N. Butkevičienė, O. Koralon ir N. Mecelis.

Visų mūsų sudėtos aukos ir bendras darbas įgalino sutelkti (kaip jau buvo paskelbta praėjusią savaitę "M.L.") Lietuvos reikalams 340.585,00 kruzeirus.

Dar tenka pažymėti, kad likusias bazare prekes buvo nutarta paskirstyti sekančiais:

1- Lietuviškojo skyriaus likusios prekės (galimai dar papildytos naujomis) bus pardavinėjamos Vasario 16-osios minėjime.

2 - Visi likusieji rūbai bus pasiųsti į Lietuvą CARTAS draugijai.

3 - Likusius moterų papuošalus (bijuterias) ir kitas smulkmenas nutarta atiduoti vietinei labd. institucijai.

Dar kartą dėkojame visiems ir visoms.

Bazaro rengimo komisija

PAMALDOS UŽ LIETUVĄ GUARUJĄ

Saleziečio Parapijos klebono, Antonio Corso, kvietimu ir vietos lietuvių + p.p. Sliesoraičių, Majų, Remenčių, Halinos Kavaliauskaitės bei kitų parapijiečių organizavimu, ateinantį sekmadienį (XII.9) 10 val. ryto, bus pamaldos už Lietuvą Fatimos parapijos šventovėje, Centre, prisimenant, pagal tenykščių saleziečių pageidavimą ir kunigo celebranto kunigystės 50-metį.

Už Lietuvą privalome daugiau mels-tis, nes Tėvynės Nepriklausomybės kovą neseniai prasidėjo, gali užtrukti daug laiko, pareikalauti daug pastangų, gal net kraujo.

KPU.

GRAŽŪS GIMTADIENIAI

Lapkričio 30 dieną atšventė savo gimtadienį mūsų laikraščio talkininkė MARIJA MAZURKEVIČIENĖ. Nors ir kiek pavėluotai, sveikiname mūsų bendradarbę, linkime geros sveikatos ir gausios Dievo palaimos.

Gruodžio 3 d. kuldiai paminėjo savo gimtadienį JONAS ŠEPETAUSKAS. Prieš porą dienų išleidęs svečius iš Lietuvos, dabar turi truputį pailsėti. Mūsų mielam bičiuliui linkime sustiprėti sveikatoj ir geros sekmės.

ALP(LKA)1815

LIETUVOS NACIONALINĖ
MARTYNO MAŽVYDO BIBLIOTEKA

MÚSICA LIETUVA

suplemento

N°36(281)

CONVITE...

Caros Leitores do Mūsų Lietuva, em português,

Quero convidá-los a participar das aulas lituanas que estão sendo ministradas às 5as. feiras, na Ramovė (atrás da paróquia S. José de V. Zelina) das 19:00 às 21:00 horas

Além das aulas sobre língua lituana, são dadas em conjunto aulas de história e cultura lituana. As classes são heterogêneas, tanto em idade quanto em conhecimento da língua lituana. Por isso, se você não fala ou não entende nada em lituano, não se acanhe e compareça, pois como você, vários outros alunos também nada entendem. Por outro lado, há outros que até falam o lituano, mas sabem que sempre pode se aprender mais.

Este é um convite para todas as pessoas, sem qualquer discriminação. Entretanto, se você é descendente de lituanos, não deixe este anúncio de lado e pense nis-

to. Nós não devemos nos envergonhar de nossa origem, pelo contrário, devemos nos orgulhar e procurar saber o máximo sobre os antepassados, sua língua e cultura. Se outras etnias no Brasil fazem isso (na verdade ganham até programas de televisão para tanto) por que nós não podemos fazê-lo, sem perder nossa consciência de brasileiros? Nós somos brasileiros, mas nossos antepassados dificilmente teriam participado da expulsão dos holandeses do Brasil ou no processo de independência do Brasil. No entanto, são grandes as probabilidades que eles tenham participado da Batalha de Tannenberg, juntamente com Vytautas, e derrotado os cavaleiros teutônicos.

Isso não é nacionalismo barato. Nós somos brasileiros, mas não devemos esquecer a história e a cultura que nossos antepassados ajudaram a erigir.

Por isso, torno a fazer o convite a todos, descendentes de lituanos ou não, para as aulas lituanas, esperando contar com a sua presença na próxima 5a. feira.

Marcos Lipas - professor

BRAZILIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO SAJUNGA/BRAZILIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO KONGRESAS

A rifa realizada pela B.L.J.S. em benefício do VII P.L.J.K., rendeu aos nossos cofres a quantia de Cr\$ 52.000,00, de onde 10% será destinado ao fundo pró-Lituânia e o restante repassado para as finanças do Congresso.

Aproveitamos para agradecer a todos que colaboraram com a realização dessa rifa.

Venho por meio desta apresentar meu desapontamento com todos aqueles que se referem à juventude lituana com desaprovação e insatisfação.

Não tenho a pretensão de imiscuir os jovens de sua parte na culpa que possuem para com a má comunicação, má compreensão, e no conflito com as gerações anteriores. Apenas gostaria de abordar um novo ângulo, diferente daquele ao qual os senhores estão acostumados.

Como todos nós estamos cansados de saber, vivemos num país cuja situação cria-nos limitações. Apesar dos problemas que nos cercam, somos privilegiados perante à população em geral, já que fazemos parte de uma "comunidade", e temos a oportunidade de manter os costumes, tradições e manifestações culturais de nossos avós. Acredito que todos aqueles que têm consciência disto produzem algo em benefício (direto ou indireto) desta comunidade.

A juventude lituano-brasileira não é composta por um grande número de pessoas, mas acredito que não importa a quantidade. O que importa é que os poucos que a compõem lutam contra as dificuldades que surgem, e agora, apesar de tudo, preparam-se para abrigar aos participantes do VII Paulista Lietuvių Kongresas, em dezembro de 1991.

Como toda instituição, a Jaunimo Sąjunga também possui inúmeros problemas. Além da falta de recursos, e da inexperiência própria da juventude, a última gestão deparou-se com o imprevisto de ver seu presidente demitindo-se por motivos injustos, pois aqui fala-se muito da incapacidade dos jovens, sendo que não obtemos o apoio necessário que os jovens lituanos de outros países obtêm. Como podemos mostrar capacidade, se somos tolhidos quando assumimos alguma atitude?

Não se deve esquecer também que a competência e a incompetência são qualidades particulares, não gerais, e portanto, tanto uma como a outra, são encontradas em todos os lugares. Está bem, concordo que não somos os mais entusiasmados para participar de seus eventos. Mas, para que nos sintamos à vontade em suas festas, é preciso que haja motivação (basta citar, como exemplo, a Exposição dos Imigrantes do Pavilhão da Bienal, mantida com a participação da juventude, sem a qual não haveria gente suficiente para cuidar do "stand"), e que não nos sintamos como bandidos sob vigilância policial. Como podemos nos divertir, se não se pode beber, comer, ouvir música, conversar nossos assuntos, sem ser motivo de reprovação? Lembrem-se que estamos décadas à frente da sua juventude, e que os conceitos e costumes não são os mesmos de 20, 30, ou mais anos atrás. Em clima de represália, torna-se difícil criar meios para um melhor entendimento entre as duas partes. Há de se levar em conta que não se deve exigir de ninguém aquilo que está além da disponibilidade que a vida de cada um permite. Todos nós estudamos, trabalhamos, temos família e compromissos extra-colônia. Isto tudo dificulta a presença de todos sempre.

É muito mais fácil jogar a culpa nos outros, do que procurar resolver racionalmente as diferenças, e chegar-se a um meio termo: nem do nosso jeito, nem do vosso jeito. Se parassem de nos culpar, e se nós parássemos de culpá-los, os canais de comunicação se abririam, com certeza. E, pela lógica, ambas as partes seriam beneficiadas.

Não se esqueçam de que todas as coisas que os senhores conquistaram e construíram, ou serão imortalizadas pelo nosso empenho, e pelo empenho dos que virão, ou serão esquecidas por aí. Conceitos e pessoas não são eternos.

T.R.

ESCOTEIROS...

No dia 11 de Novembro realizou-se no salão da Ramové a comemoração dos 17 anos do Grupo de Escoteiros Lituanos "Palanga", fundado pelo padre Hermann Schulz, que o dirigiu por menos de 3 anos; pois viajou, em 1976, para a África como missionário e lá permaneceu até hoje. O grupo teve a assistência espiritual do padre Saulaitis que, em 1977 foi para os Estados Unidos e hoje é o provincial geral dos jesuítas lituanos. Após isto, o grupo recebeu sempre o apoio dos padres salesianos da paróquia de S. Casimiro e do padre José Šeškevičius, vigário da paróquia S. José de V. Zelina, que cede as salas para as reuniões semanais e dá assistência espiritual por ocasião dos acampamentos. A comemoração reuniu cerca de 150 pessoas, onde também houve o juramento de alguns jovens. O grupo está sobre a coordenação geral dos escotistas Eugênia Bacevičius e Jorge Prokopas, que contam com a colaboração ativa dos jovens escoteiros pioneiros Mário Jorge Sinkunas, Orlando Daniel, Clarice Bacevičius, Nádia e Solange Trinkunas Dzigan. É desnecessário detalhar a importância que o Grupo Palanga desempenha na formação do pequeno escoteiro. Além de conhecer a necessidade da preservação de tudo o que é lituano, o jovem escoteiro está constantemente em contato com princípios morais e religiosos, ou seja, pequenas riquezas que levarão consigo por onde forem.

HISTÓRIA

Bibliografia:

Paršelis, E.J.

Grosso, J.C.

Lituania, Historia, Arte y Cultura.

Jonyrienė, S. - Tėvu Salis

Tradução e Adaptação:

Lúcia M.J. Butrimavičius

I- AS ORIGENS

As origens do povo lituano se perdem na pré-história sem que se possam determinar suas verdadeiras raízes. Os estudiosos não chegaram a um acordo quanto à permanência e a razão pela qual este povo chegou a se estabelecer no Mar Báltico. Entre as muitas teorias, a mais aceitável é aquela segundo a qual, os lituanos vieram da Ásia Central e se estabeleceram nas margens do rio Dnieper. Mais tarde, pressionados por outros povos da região asceraram-se definitivamente na região compreendida entre os rios Dvina (lit. Dauguva) e Vístula (lit. Visla). Mas uma coisa, no entanto, é certa: os lituanos são o povo ariano mais antigo da Europa.

3.000 a.C.

Escavações realizadas no ano de 1963 em Veršmine, na região de Varena, trouxeram à luz um grupo de habitações construídas por volta do ano 3.000 A.C.. Foram descobertos também, diversos instrumentos de pedra e interessantes objetos de cerâmica que testemunham a existência de notável cultura.

1.000 a.C.

A arqueologia começa demonstrar que a população que habitava até o ano 1.000 A.C. no território etnográfico da Lituânia, atual e histórico, pertencia ao grupo lituano.

338-283 a.C.

Em algumas escavações, em diversas localidades da Lituânia encontraram-se numerosas moedas gregas, que demonstram a existência do intercâmbio comercial com a Macedônia, no tempo do rei Demétrio Poliorcete.

200-177 a.C.

O historiador e geógrafo grego Políbio menciona em suas obras o povo Báltico.

23-79 d.C.

O 1º testemunho escrito, já na era cristã, é de Cayo Plínio II no livro 37 (cap.40-52) de sua "Naturalis História", onde descreve amplamente o âmbar do Báltico e o comércio que se praticava com ele. Conta que um antigo cavaleiro romano, pertencente ao corpo de gladiadores de Nero, tinha sido mandado buscar o âmbar na região do mar Báltico e o encontrou, pois as redes que separavam o público da arena durante um jogo, tinham adornos de âmbar, alguns deles pesando até 6 kg.

98 d.C.

O historiador romano Cornélio Tácito (50-116 D.C.) em sua obra "Origem et situ Germaniae" fala do povo Báltico. Diz que é um povo ariano e vive dividido em tribos cercadas por grandes bosques entre os rios Vístula (lit. Visla) e Niemen (lit. Nemunas). Povo diferente do germânico, agricultor por excelência. Tácito denomina-os "Aestu"

121-180 d.C.

Encontram-se na Lituânia moedas da época de Marco Aurélio revelando que se mantinham relações comerciais com o império Romano. Encontram-se também numerosos objetos em metal e em vidro de manufatura romana. Este vestígios se unem a moedas da Grécia, Egito e países asiáticos que fazem supor um intenso intercâmbio multinacional.

150 d.C.

O geógrafo Ptolomeu, menciona pela primeira vez as tribos lituanas os Galindos e os Sudinos, conhecidos depois como Jatvingos e Sudavos.

523 d.C.

Cassiodoro, ministro de Teodorico, rei dos ostrogodos, no livro XII da obra "Senatores Variarum", inclui uma carta de seu rei, aos lituanos na qual se alegra em manter relações com este país e agradece os preciosos presentes de âmbar que havia recebido e falava de sua maravilhosa limpidez. Este documento foi escrito em Ravena, capital do reino de Teodorico.

CONTINUA ...

B.L.J.S. INFORMA:

Realizar-se-á na Argentina, em Janeiro de 1991, o Pietų Amerikos Suvažiavimas. Disponos de todas as informações para repassar aos interessados que queiram participar como "atstovai" ou turistas. Favor entrar em contato com a nossa Diretoria.

B.L.J.S./ FESTA DAS NAÇÕES

Realizou-se no dia 27/10/90, na sede do Colégio Arquidiocesano (V.Mariana), a II Festa das Nações. Os jovens da colônia lituana, com o intuito de promover o nome da Lituânia, participaram do evento com a construção de uma barraca com comidas típicas (organizada pela B.L.J.S.).

A parte cultural ficou a cargo da apresentação do Grupo Nemunas.

Agradecemos a todos os que colaboraram:

Padre José Šeškevičius: equipamentos/kombi;

D. Severa Petrokas: preparação de comidas/ajuda na barraca;

D. Nina Butkevičius: preparação de comidas/ajuda na barraca;

D. Anželica Truba: preparação de comidas/ajuda na barraca;

D. Ana Coralore: doação de doces/preparação de comidas;

D. Eugênia Bacevičius: preparação do "Kugelis";

D. Maria Lukasevičius: preparação do "Kugelis";

D. Alda Valavičius: doação do "Krupnikas";

Escoteiros: ajuda na montagem e por servirem de garçons.

Apesar de grandes despesas, essa atividade rendeu aos cofres a quantia de Cr\$ 16.500,00.

Muito obrigado pela colaboração.

Mário Jorge Šinkunas - pirmininkas B.L.J.S.

O SUPLEMENTO CUMPRIMENTA O "CORAL LITUANO DE SÃO PAULO" E SEU REGENTE - VYTAUTAS TATARŪNAS PELOS 54 ANOS DE VIDA DO GRUPO E PELO BELÍSSIMA APRESENTAÇÃO DO DIA 25 DE NOVEMBRO.

O SUPLEMENTO CUMPRIMENTA TAMBÉM A SRA MAGDALENA VINKŠNAITIENE E SUA EQUIPE PELO SUCESSO DO BAZAR LITUANO.

VENDE-SE
ŽODYNAS
DICIONÁRIO
PORTUGUÊS-LITUANO
LITUANO-PORTUGUES
Na paróquia São Casimiro
Rua Juventus 28, Tel: 273-0338

CONVITE

NO DIA 16 DE DEZEMBRO HAVERÁ A TRADICIONAL KUČIA DA FAMÍLIA ESCOTEIRA. A FESTA SERÁ NO SALÃO DA PARÓQUIA S. CASIMIRO ÀS 16:00 HORAS. ESTÃO CONVIDADOS TODOS OS SKAUTAI QUE JÁ PASSARAM PELO GRUPO.

*Não seja um Camarada leitor.
mas sim um Leitor Camarada,
COLABORE !!*

ML suplemento

FICHA TÉCNICA

DIAGRAMAÇÃO E TITULAÇÃO: Antanas Silickas
ILUSTRAÇÃO: Janete Zizas Antanas Silickas
DIGITAÇÃO: Maristela Aldonia Žutautas
EDIÇÃO: Belkiss Jasinevičius Rabello